

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. liepos 26 d.*

„Apeliacinis skundas – Bendra užsienio ir saugumo politika – Kova su terorizmu – Dėl tam tikrų asmenų ir subjektų priimtose ribojamosios priemonės – Lėšų išaldymas – Bendroji pozicija 2001/931/BUSP – 1 straipsnio 4 ir 6 dalys – Reglamentas (EB) Nr. 2580/2001 – 2 straipsnio 3 dalis – Organizacijos palikimas su teroro aktais susijusių asmenų, grupių ir subjektų sąrašė – Sąlygos – Sprendimų dėl lėšų išaldymo faktinis pagrindas – Kompetentingos institucijos priimtas sprendimas – Pareiga motyvuoti“

Byloje C-79/15 P

dėl 2015 m. vasario 20 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Europos Sąjungos Taryba, atstovaujama B. Driessen, G. Étienne ir M. Bishop,

apeliantė,

palaiikoma

Prancūzijos Respublikos, atstovaujamos D. Colas, F. Fize ir G. de Bergues,

įstojusios į apeliacinį procesą šalies,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Hamas, įsteigtai Dohoje (Kataras), atstovaujamai advokato L. Glock,

ieškovei pirmojoje instancijoje,

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Castillo de la Torre, M. Konstantinidis ir R. Tricot,

įstojusiai į bylą šaliai pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai L. Bay Larsen, T. von Danwitz (pranešėjas), J. L. da Cruz Vilaça ir M. Vilaras, teisėjai J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. Vajda, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe ir C. Lycourgos,

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė V. Giacobbo-Peyronnel, administratorė,

* Proceso kalba: prancūzų

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. gegužės 3 d. posėdžiui,
susipažinęs su 2016 m. rugsėjo 22 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu Europos Sąjungos Taryba prašo panaikinti 2014 m. gruodžio 17 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Hamas / Taryba* (T-400/10, EU:T:2014:1095, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas panaikino:
 - **2010 m. liepos 12 d. Tarybos sprendimą 2010/386/BUSP (OL L 178, 2010, p. 28), 2011 m. sausio 31 d. Tarybos sprendimą 2011/70/BUSP (OL L 28, 2011, p. 57) ir 2011 m. liepos 18 d. Tarybos sprendimą 2011/430/BUSP (OL L 188, 2011, p. 47), kuriuo atnaujinamas asmenų, grupių ir subjektų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu 2, 3 ir 4 straipsniai, sąrašas, 2011 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimą 2011/872/BUSP (OL L 343, 2011, p. 54), 2012 m. birželio 25 d. Tarybos sprendimą 2012/333/BUSP (OL L 165, 2012, p. 72), 2012 m. gruodžio 10 d. Tarybos sprendimą 2012/765/BUSP (OL L 337, 2012, p. 50), 2013 m. liepos 25 d. Tarybos sprendimą 2013/395/BUSP (OL L 201, 2013, p. 57), 2014 m. vasario 10 d. Tarybos sprendimą 2014/72/BUSP (OL L 40, 2014, p. 56) ir 2014 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimą 2014/483/BUSP (OL L 217, 2014, p. 35), kuriais atnaujinamas ir iš dalies keičiamas asmenų, grupių ir subjektų, kuriems taikomi Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu 2, 3 ir 4 straipsniai, sąrašas ir atitinkamai panaikinami sprendimai 2011/430, 2011/872, 2012/333, 2012/765, 2013/395 ir 2014/72, ir**
 - 2010 m. liepos 12 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 610/2010 (OL L 178, 2010, p. 1), 2011 m. sausio 31 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 83/2011 (OL L 28, 2011, p. 14), 2011 m. liepos 18 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 687/2011 (OL L 188, 2011, p. 2), 2011 m. gruodžio 22 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1375/2011 (OL L 343, 2011 p. 10), 2012 m. birželio 25 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 542/2012 (OL L 165, 2012, p. 12), 2012 m. gruodžio 10 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1169/2012 (OL L 337, 2012, p. 2), 2013 m. liepos 25 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 714/2013 (OL L 201, 2013, p. 10), 2014 m. vasario 10 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 125/2014 (OL L 40, 2014, p. 9) ir 2014 m. liepos 22 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 790/2014 (OL L 217, 2014, p. 1), kuriais įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu, 2 straipsnio 3 dalis ir kuriais atitinkamai panaikinami įgyvendinimo reglamentai (ES) Nr. 1285/2009, 610/2010, 83/2011, 687/2011, 1375/2011, 542/2012, 1169/2012, 714/2013 ir 125/2014,

(toliau – ginčijami aktai), kiek šie aktai susiję su *Hamas*, įskaitant *Hamas-Izz al-Din al-Qassem* (toliau – *Hamas*).

Teisinis pagrindas

Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija 1373 (2001)

- 2 2001 m. rugsėjo 28 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba priėmė Rezoliuciją 1373 (2001), kurioje nustatytos plataus diapazono kovos su terorizmu, ypač kovos su terorizmo finansavimu, strategijos. Šios rezoliucijos 1 dalies c punkte, be kita ko, numatyta, kad visos valstybės nedelsdamos išaldo asmenų, kurie padaro ar kėsinaisi padaryti teroro aktus, padeda juos įvykdyti arba juose dalyvauja, šiems asmenims priklausančių arba jų valdomų subjektų ir asmenų bei subjektų, kurie veikia tokių asmenų ar subjektų vardu arba jų pavedimu, lėšas ir kitą finansinį turtą ar ekonominius išteklius.
- 3 Minėtoje rezoliucijoje nenumatytas asmenų, kuriems reikia taikyti šias ribojamąsias priemones, sąrašas.

Sąjungos teisė

Bendroji pozicija 2001/931/BUSP

- 4 Siekdama įgyvendinti minėtą Rezoliuciją 1373 (2001) Taryba 2001 m. gruodžio 27 d. priėmė Bendrąją poziciją 2001/931/BUSP dėl konkrečių priemonių taikymo kovojant su terorizmu (OL L 344, 2001, p. 93; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 1 t., p. 217).

- 5 Šios bendrosios pozicijos 1 straipsnyje nurodyta:

„1. Ši bendroji pozicija pagal tolesnių straipsnių nuostatas taikoma priede išvardytiems su teroro aktais susijusiems asmenims, grupėms ir organizacijoms.

<...>

4. Priede pateiktas sąrašas yra sudaromas remiantis tikslia informacija ar atitinkamos bylos medžiaga, kurios rodo, kad kompetentinga institucija dėl atitinkamų asmenų, grupių ir organizacijų yra priėmusi sprendimą, nepaisant to, ar jis susijęs su pavedimu, remiantis rimtais ir patikimais įrodymais ar įkalčiais, pradėti tyrimus ar baudžiamąjį persekiojimą dėl teroristinio akto, pasikėsinimo padaryti, dalyvauti ar padėti darant tokią veiką, ar su tokių veiksmų pasmerkimu [nuteisimu už tokius veiksmus]. Į tą sąrašą gali būti įtraukiami asmenys, grupės ir organizacijos, kuriuos Jungtinių Tautų Saugumo Taryba yra nustačiusi kaip susijusius su terorizmu ir kuriems yra nusprendusi taikyti sankcijas.

Šioje straipsnio dalyje „kompetentinga institucija“ – tai teisminė institucija arba, jei teisminės institucijos neturi kompetencijos toje srityje, kuriai taikoma ši straipsnio dalis, lygiavertę kompetenciją šioje srityje turinti institucija.

<...>

6. Priede pateiktas asmenų ir organizacijų sąrašas yra reguliariai ir bent kartą kas šeši mėnesiai atnaujinamas siekiant užtikrinti, kad yra pagrindo palikti juos sąrašė.“

Reglamentas (EB) Nr. 2580/2001

6 Manydama, kad norint Bendrijos lygiu įgyvendinti Bendrojoje pozicijoje 2001/931 nustatytas priemones reikalingas reglamentas, Taryba 2001 m. gruodžio 27 d. priėmė Reglamentą (EB) Nr. 2580/2001 dėl specialių ribojančių priemonių, taikomų tam tikriems asmenims ir subjektams siekiant kovoti su terorizmu (OL L 344, 2001, p. 70; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 18 sk., 1 t., p. 207).

7 Šio reglamento 2 straipsnyje numatyta:

„1. Išskyrus atvejus, kai leidžiama pagal 5 ir 6 straipsnius:

a) visos lėšos, kitas finansinis turtas ir ekonominiai ištekliai, priklausantys į šio straipsnio 3 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktam fiziniam ar juridiniam asmeniui, grupei ar susivienijimui arba jų valdomi ar disponuojami, yra išaldomi;

b) į šio straipsnio 3 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktam fiziniam ar juridiniam asmeniui, grupei ar susivienijimui neleidžiama nei tiesiogiai, nei netiesiogiai naudotis arba savo naudai disponuoti jokiais lėšomis, kitu finansiniu turtu ir ekonominiais ištekliais.

2. Išskyrus atvejus, kai leidžiama pagal 5 ir 6 straipsnius, į šio straipsnio 3 dalyje nurodytą sąrašą įtrauktam fiziniam ar juridiniam asmeniui, grupei ar susivienijimui arba jų naudai draudžiama teikti finansines paslaugas.

3. Taryba, veikdama vienbalsiai, nustato, peržiūri ir keičia asmenų, grupių ir susivienijimų, kuriems taikomas šis reglamentas, sąrašą vadovaudamasi Bendrosios pozicijos 2001/931/BUSP 1 straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse išdėstytais nuostatomis; į tą sąrašą įtraukiami:

i) fiziniai asmenys, kurie padaro arba kėsinaisi padaryti bet kurį teroro aktą, jame dalyvauja arba padeda jį padaryti;

ii) juridiniai asmenys, grupės ar susivienijimai, kur[ie] padaro arba kėsinaisi padaryti bet kurį teroro aktą, jame dalyvauja arba padeda jį padaryti;

iii) juridiniai asmenys, grupės ar susivienijimai, valdomi arba kontroliuojami vieno ar daugiau iš i ir ii punktuose nurodytų fizinių ar juridinių asmenų, grupių ar susivienijimų; arba

iv) fiziniai ir juridiniai asmenys, grupės ar susivienijimai, veikiantys vieno ar daugiau iš i ir ii punktuose nurodytų fizinių ar juridinių asmenų, grupių ar susivienijimų vardu arba nurodymu.“

Ginčo aplinkybės ir ginčijami aktai

8 2001 m. gruodžio 27 d. Taryba priėmė Bendrąją poziciją 2001/931, Reglamentą Nr. 2580/2001 ir Sprendimą 2001/927/EB, kuriuo patvirtinamas Reglamento Nr. 2580/2001 2 straipsnio 3 dalyje numatytas sąrašas (toliau – ginčijamas sąrašas) (OL L 344, 2001, p. 83). *Hamas* buvo įtraukta į šiuos sąrašus, pateiktus Bendrosios pozicijos 2001/931 ir Sprendimo 2001/927 prieduose.

9 Ši organizacija buvo palikta sąrašė Tarybos vėliau priimtais aktais, konkrečiai – ginčijamais aktais.

10 Šių aktų motyvų pareiškimuose Taryba apibūdino *Hamas* kaip teroristinę grupę ir paminėjo teroro aktus, kuriuos ši organizacija tariamai yra įvykdžiusi nuo 2005 m. Be to, Taryba paminėjo visų pirma 2001 m. priimtą Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės sprendimą ir du taip pačiais metais Jungtinių Amerikos Valstijų institucijų priimtus sprendimus. Jungtinės Karalystės sprendimas – tai *Secretary of State for the Home Department* (vidaus reikalų ministras) sprendimas

uždrausti *Hamas* kaip su teroro aktais susijusią organizaciją. Jungtinių Valstijų institucijų sprendimai – tai vyriausybės sprendimas, kuriame *Hamas* pagal *US Immigration and Nationality Act* (Jungtinių Valstijų imigracijos ir pilietybės įstatymas) 219 straipsnį pripažinta užsienio teroristine organizacija, ir sprendimas, kuriame *Hamas* pagal Vykdomąjį įsaką 13224 (toliau kartu – Jungtinių Valstijų institucijų sprendimai) pripažinta subjektu, aiškiai identifikuojamu kaip tarptautinis teroristinis subjektas. Dėl minėto Jungtinės Karalystės sprendimo konstatavusi, kad jį reguliariai persvarstydavo nacionalinė vyriausybė komisija, o dėl Amerikos institucijų sprendimų – kad jiems galėjo būti taikoma administracinė ir teisminė kontrolė, Taryba priėjo prie išvados, kad šie sprendimai priimti kompetentingų institucijų, kaip jos suprantamos pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalį. Galiausiai Taryba konstatavo, kad minėti sprendimai tebegalioja, ir teigė, kad motyvai, kuriais grindžiamas *Hamas* įtraukimas į ginčijamą sąrašą, tebeturi galią.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 11 2010 m. rugsėjo 12 d. Bendrojo Teismo kanceliarijoje pateiktu raštu *Hamas* pareiškė ieškinį dėl Sprendimo 2010/386 ir Įgyvendinimo reglamento Nr. 610/2010 panaikinimo. Kadangi šie aktai buvo panaikinti ir paeiliui pakeisti šio sprendimo 1 punkte minėtais 2011 m. sausio, liepos ir gruodžio mėn., 2012 m. birželio ir gruodžio mėn., 2013 m. liepos mėn. ir 2014 m. vasario ir liepos mėn. Tarybos aktais, *Hamas* kaskart tikslino savo pradinius reikalavimus taip, kad jos ieškiniu buvo siekiama ir pastarųjų aktų panaikinimo tiek, kiek jie su ja susiję.
- 12 Grįsdama prašymą panaikinti šio sprendimo 1 punkte minėtus 2010 m. liepos mėn. ir 2011 m. sausio mėn. aktus *Hamas* rėmėsi keturiais ieškinio pagrindais – atitinkamai dėl gynybos teisių pažeidimo, akivaizdžios vertinimo klaidos, teisės į nuosavybę pažeidimo ir pareigos motyvuoti pažeidimo. Grįsdama prašymą panaikinti nuo 2011 m. liepos mėn. iki 2014 m. liepos mėn. Tarybos priimtus aktus, minėtus šio sprendimo 1 punkte (toliau kartu – nuo 2011 m. liepos mėn. iki 2014 m. liepos mėn. Tarybos priimti aktai) *Hamas* rėmėsi aštuoniais pagrindais – atitinkamai dėl Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalies pažeidimo, faktų teisingumo, klaidingo šio subjekto vertinimo kaip teroristinio pobūdžio, nepakankamo atsižvelgimo į „bėgant laikui“ pasikeitusią padėtį, nesikišimo principo pažeidimo, pareigos motyvuoti pažeidimo, gynybos teisių ir teisės į veiksmingą teisminę apsaugą pažeidimo, taip pat teisės į nuosavybę pažeidimo.
- 13 Bendrasis Teismas pritarė ketvirtajam ir šeštajam pagrindui, pateiktiems dėl Tarybos aktų, priimtų nuo 2011 m. liepos mėn. iki 2014 m. liepos mėn., ir, tuo remdamasis, panaikino ginčijamus aktus tiek, kiek jie susiję su *Hamas*.

Šalių reikalavimai

- 14 Taryba Teisingumo Teismo prašo:
 - panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - priimti galutinį sprendimą dėl apeliaciniame skunde keliamų klausimų ir
 - priteisti iš *Hamas* bylinėjimosi išlaidas, kurias Taryba patyrė pirmojoje instancijoje ir apeliaciniame procese.
- 15 *Hamas* prašo Teisingumo Teismo atmesti apeliacinį skundą. Šio prašymo nepatenkinus, ji remiasi visais pagrindais ir reiškia visus reikalavimus, pateiktus Bendrajame Teisme vykusiame procese, tuo atveju, jeigu Teisingumo Teismas turėtų priimti galutinį sprendimą dėl apeliaciniame skunde keliamų klausimų. *Hamas* taip pat prašo Teisingumo Teismo priteisti iš Tarybos išlaidas, kurias *Hamas* patyrė pirmojoje instancijoje ir apeliaciniame procese.

- 16 Europos Komisija įstojo į bylą palaikyti apeliaciniame skunde Tarybos išdėstytų reikalavimų.
- 17 Prancūzijos Respublika prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą sprendimą, priimti galutinį sprendimą dėl apeliaciniame skunde keliamų klausimų ir atmesti *Hamas* reikalavimus.

Dėl apeliacinio skundo

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

- 18 Nurodydama pirmąjį pagrindą, skirtą skundžiamo sprendimo 101, 103, 109–111, 121, 125–127 ir 141 punktams, Taryba teigia, kad, pirma, šis sprendimas grindžiamas klaidinga prielaida, jog Taryba turi reguliariai pateikti naujus motyvus, siekdama palikti *Hamas* ginčijamame sąraše. Kadangi nebuvo panaikinti arba atšaukti nacionaliniai sprendimai, pateisinę pirminį *Hamas* įtraukimą į šį sąrašą, ir nėra kitų aspektų, liudijančių šio subjekto išbraukimą iš minėto sąrašo, Taryba mano, kad turėjo teisę palikti *Hamas* ginčijamame sąraše, remdamasi vien nacionaliniais sprendimais, pateisinusiais pirminį šio subjekto įtraukimą į šį sąrašą.
- 19 Antra, Taryba tvirtina, kad Bendrasis Teismas neteisingai neleido periodinės peržiūros tikslais naudotis informacija iš viešų šaltinių. Tarybos manymu, šiuo tikslu ji turi turėti galimybę remtis kitais duomenimis nei nacionaliniai sprendimai, nes dažnai po pirminio asmens ar subjekto įtraukimo į ginčijamą sąrašą nebūna priimta jokie nacionalinio sprendimo. Anot jos, Bendrojo Teismo argumentai prieštarauja Bendrąja pozicija 2001/931 siekiamam tikslui kovoti su terorizmu.
- 20 Prancūzijos Respublika įstojo į bylą palaikyti Tarybos argumentų ir visų pirma pabrėžia Bendrojoje pozicijoje 2001/931 daromą skirtumą tarp pirminio subjekto įtraukimo į ginčijamą sąrašą, numatytą jos 1 straipsnio 4 dalyje, ir paskesnių atnaujinimų, numatytų jos 1 straipsnio 6 dalyje.
- 21 *Hamas* savo ruožtu teigia, kad Taryba klaidingai tvirtina galėjusi ją palikti ginčijamame sąraše, remdamasi vien nacionaliniais sprendimais, kuriais buvo pateisintas jos pirminis įtraukimas į šį sąrašą. Tarybos teiginys, kad Bendrasis Teismas klaidingai atmetė galimybę naudotis informacija iš viešų šaltinių, prieštarauja Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 daliai, kaip ją Teisingumo Teismas aiškina 2012 m. lapkričio 15 d. Sprendime *Al-Aqsa / Taryba ir Nyderlandai / Al-Aqsa* (C-539/10 P ir C-550/10 P, EU:C:2012:711), kuriame reikalaujama, kad atitinkamų asmenų ar subjektų apsaugos užtikrinimo tikslais ir atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjunga neturi savo tyrimo priemonių, Sąjungos paskirtos ribojamosios priemonės būtų grindžiamos konkrečiai patikrinta ir kompetentingų nacionalinių institucijų sprendimuose užfiksuota informacija. Turint galvoje padarinių, kurių atitinkamiems asmenims arba subjektams sukelia ribojamosios priemonės, sunkumą, šis reikalavimas turėtų galioti ir peržiūrai, reikalaujamai pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 dalį.
- 22 Sunkumai, su kuriais susidurta siekiant gauti naujų kompetentingų nacionalinių institucijų sprendimų po to, kai Jungtinė Karalystė uždraudė *Hamas*, o Jungtinių valstijų institucijos nusprendė išaldyti jos lėšas, neturi įtakos Tarybos pareigai remtis vien tokių institucijų vertintais faktais. Šiuos sunkumus prireikus, beje, būtų galima įveikti, kompetentingos nacionalinės institucijos paprašius pareikšti poziciją dėl konkretaus veiksmo, galinčio reikšti teroro aktą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 23 Pirmajame apeliacinio skundo pagrindu kalbama apie sąlygas, kuriomis Taryba, atlikdama asmens arba subjekto įtraukimo į ginčijamą sąrašą peržiūrą, kurią jai priklauso atlikti pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 dalį, gali palikti šį asmenį ar subjektą minėtame sąraše. Kad šias sąlygas būtų galima nustatyti, reikia išaiškinti Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 dalį, visų pirma atsižvelgiant į jos sąveiką su šios bendrosios pozicijos 1 straipsnio 4 dalimi, kurioje reglamentuojamos atitinkamo asmens arba subjekto pirminio įtraukimo į minėtą sąrašą sąlygos.
- 24 Dėl pirminių sprendimų išaldyti lėšas Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalyje daroma nuoroda į nacionalinės institucijos priimtą sprendimą ir reikalaujama, kad būtų tiksli informacija ar bylos medžiaga, rodanti, kad toks sprendimas buvo priimtas. Šiuo reikalavimu siekiama užtikrinti, kad tuomet, kai Sąjunga neturi priemonių, leidžiančių jai pačiai atlikti tyrimus dėl asmens arba subjekto dalyvavimo vykdanteroro aktus, Tarybos sprendimas dėl tokio asmens ar subjekto pirminio įtraukimo į ginčijamą sąrašą turi būti priimamas remiantis pakankamu faktiniu pagrindu, leidžiančiu jai konstatuoti, kad kyla pavojus, jog, nepriėmus atsakomųjų priemonių, atitinkamas asmuo ar subjektas ir toliau dalyvaus teroristinėje veikloje (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Al-Aqsa / Taryba ir Nyderlandai / Al-Aqsa*, C-539/10 P ir C-550/10 P, EU:C:2012:711, 69, 79 ir 81 punktus).
- 25 Vis dėlto, kiek tai susiję su paskesniais sprendimais išaldyti lėšas, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad nagrinėjant asmens arba subjekto palikimo ginčijamame sąraše klausimą, svarbu tai, ar nuo šio asmens ar subjekto įtraukimo į minėtą sąrašą arba ankstesnės peržiūros faktinė padėtis pasikeitė taip, kad nebegalima daryti tos pačios išvados dėl atitinkamo asmens ar subjekto dalyvavimo teroristinėje veikloje (2012 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Al-Aqsa / Taryba ir Nyderlandai / Al-Aqsa*, C-539/10 P ir C-550/10 P, EU:C:2012:711, 82 punktus).
- 26 Šiuo atveju Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 101 ir 125 punktuose laikėsi nuomonės, kad ginčijamų aktų motyvų pareiškimuose pateiktas teroro aktų, kuriuos *Hamas* tariamai yra įvykdžiusi nuo 2005 m., sąrašas turi lemiamos reikšmės Tarybos sprendimui toliau laikyti išaldytas *Hamas* lėšas. Skundžiamo sprendimo 110 ir 127 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad nuoroda į kiekvieną naują teroro aktą, kurį Taryba įtraukia į motyvus atlikdama peržiūrą pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 punktą, turi būti patikrinta ir dėl jos kompetentinga institucija turi būti priėmusi nacionalinį sprendimą. Be kita ko, skundžiamo sprendimo 109 ir 131 punktuose konstatavęs, kad kaltinimus dėl teroro aktų, kuriuos *Hamas* tariamai yra įvykdžiusi nuo 2005 m., Taryba grindė ne tokiais sprendimais, o jos pačios spaudoje ir internete rasta informacija, Bendrasis Teismas panaikino ginčijamus aktus.

– Dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies

- 27 Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje Taryba tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes laikėsi nuomonės, jog Taryba turėjo reguliariai pateikti naujų motyvų, norėdama palikti *Hamas* ginčijamame sąraše, ir, kadangi nebuvo duomenų, dėl kurių šį subjektą būtų buvę galima išbraukti iš to sąrašo, negalėjo jo palikti minėtame sąraše, remdamasi vien nacionaliniais sprendimais, pateisinusiais pirminį įtraukimą į sąrašą.
- 28 Kaip matyti, be kita ko, iš skundžiamo sprendimo 119 punkto, Bendrasis Teismas bent jau implicitiškai preziumavo, kad Jungtinės Karalystės sprendimas ir (arba) Jungtinių Valstijų sprendimai patys savaime nebuvo pakankamas pagrindas palikti *Hamas* ginčijame sąraše.

- 29 Šiuo klausimu primintina, kad iš šio sprendimo 25 punkte nurodytos jurisprudencijos matyti, jog atlikdama peržiūrą pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 dalį Taryba gali palikti atitinkamą asmenį ar subjektą ginčijamame sąraše, jeigu prieina prie išvados, kad tebeegzistuoja pavojus, jog jie dalyvaus teroristinėje veikloje, kuri pateisino pirminį jų įtraukimą į šį sąrašą. Taigi asmens ar subjekto palikimas ginčijame sąraše iš esmės reiškia pirminio įtraukimo pratęsimą.
- 30 Vertinant, ar tebeegzistuoja pavojus, kad atitinkamas asmuo ar subjektas dalyvaus teroristinėje veikloje, reikia tinkamai atsižvelgti į vėlesnę nacionalinio sprendimo, kuriuo buvo pagrįstas šio asmens ar subjekto pirminis įtraukimas į ginčijamą sprendimą, baigtį, visų pirma į tai, ar šis nacionalinis sprendimas buvo panaikintas arba atšauktas dėl naujų aplinkybių ar aspektų arba dėl pasikeitusio kompetentingos nacionalinės institucijos vertinimo.
- 31 Taigi šiuo atveju kyla klausimas, ar to, kad nacionalinis sprendimas, kuriuo buvo pagrįstas pirminis įtraukimas į ginčijamą sąrašą, tebegalioja, savaime pakanka, kad atitinkamą asmenį ar subjektą būtų galima palikti tame sąraše.
- 32 Jeigu atsižvelgiant į praėjusį laiką ir dėl pasikeitusių konkretaus atvejo aplinkybių vien tai, kad nacionalinis sprendimas, kuriuo buvo grindžiamas pirminis įtraukimas, tebegalioja, nebeleidžia daryti išvados, kad tebeegzistuoja pavojus, jog atitinkamas asmuo ar subjektas dalyvaus teroristinėje veikloje, Taryba privalo pagrįsti tokio asmens ar subjekto palikimą minėtame sąraše, pateikdama naują situacijos įvertinimą, kuriame atsižvelgiama į naujausius faktus, patvirtinančius, kad minėtas pavojus tebeegzistuoja (pagal analogiją žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 156 punktą).
- 33 Šiuo atveju nuo nacionalinių sprendimų, kuriais buvo pagrįstas pirminis *Hamas* įtraukimas į ginčijamą sąrašą, priėmimo ir jos įtraukimo į šį sąrašą 2001 m. iki ginčijamų aktų priėmimo 2010–2014 m. praėjo reikšmingas laiko tarpas. Todėl Taryba privalėjo *Hamas* palikimą šiame sąraše pagrįsti naujausiais duomenimis, kurie patvirtintų tebeegzistuojantį pavojų, kad šis subjektas dalyvaus teroristinėje veikloje. Taigi Bendrasis Teismas, priešingai, nei tvirtina Taryba, nepadarė teisės klaidos, kai bent jau implicitiškai preziumavo, kad Jungtinių Valstijų institucijų sprendimai ir (arba) Jungtinės Karalystės sprendimas patys savaime nebuvo pakankamas pagrindas, kuriuo buvo galima grįsti ginčijamus aktus.
- 34 Vadinasi, reikia atmesti pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirmą dalį.

– *Dėl pirmojo pagrindo antros dalies*

- 35 Kiek tai susiję su pirmojo apeliacinio skundo pagrindo antra dalimi, Taryba teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai, be kita ko, skundžiamo sprendimo 109, 110, 125–127 ir 141 punktuose nusprendė, kad Taryba, norėdama palikti asmenį ar subjektą ginčijamame sąraše, turėjo remtis tik kompetentingų nacionalinių institucijų sprendimuose pateiktais duomenimis ir kad šiuo atveju pasirėmusi iš spaudos ir interneto gauta informacija ji pažeidė tiek Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnį, tiek savo pareigą motyvuoti.
- 36 Pirma, dėl Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio pirmiausia pažymėtina, kad šiame straipsnyje skiriamas pirminis asmens ar subjekto įtraukimas į ginčijamą sąrašą, kaip numatyta jo 4 dalyje, ir į sąrašą jau įtraukto asmens ar subjekto palikimas jame, kaip numatyta jo 6 dalyje.
- 37 Remiantis Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalimi, pirminio asmens ar subjekto įtraukimo į ginčijamą sąrašą prielaida – kompetentingos institucijos priimtas nacionalinis sprendimas arba Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos sprendimas dėl sankcijų skyrimo.

- 38 Vis dėlto tokia sąlyga nenumatyta šios bendrosios pozicijos 1 straipsnio 6 dalyje, pagal kurią „priede pateiktas asmenų ir organizacijų sąrašas yra reguliariai ir bent kartą kas šeši mėnesiai atnaujinamas siekiant užtikrinti, kad yra pagrindo palikti juos sąrašė“.
- 39 Tokį diferencijavimą galima paaiškinti tuo, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 29 punkte, asmens ar subjekto palikimas ginčijame sąrašė iš esmės reiškia pirminio įtraukimo pratęsimą ir suponuoja tebeegzistuojantį pavojų, kad atitinkamas asmuo ar subjektas dalyvaus teroristinėje veikloje, kuri Taryba jau iš pradžių buvo konstatavusi, remdamasi nacionaliniu sprendimu, kuriuo buvo pagrįstas pirminis įtraukimas.
- 40 Taigi pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 dalį reikalaujama, kad Taryba bent kartą per pusmetį atliktų „atnaujinimą“, siekdama užtikrinti, kad, remiantis kompetentingos institucijos priimtu nacionaliniu sprendimu, yra pagrindo šiame sąrašė „palikti“ į jį jau įtrauktą asmenį ar subjektą, tačiau nereikalaujama, kad dėl bet kokio naujo aspekto, kuriuo Taryba remiasi norėdama pagrįsti atitinkamo asmens ar subjekto palikimą ginčijamame sąrašė, kompetentinga institucija būtų priėmusi nacionalinį sprendimą po to, kai buvo priimtas sprendimas, kuriuo buvo grindžiamas pirminis įtraukimas. Nustatydamas tokį reikalavimą Bendrasis Teismas sąlygą dėl tokio sprendimo egzistavimo, kuri Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalyje keliami tik pirminiam asmens ar subjekto įtraukimui į minėtą sąrašą, pritaikė peržiūrai, kurią Tarybai priklauso atlikti pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 4 dalį. Taip Bendrasis Teismas neatsižvelgė į skirtumą tarp sprendimo dėl asmens ar subjekto pirminio įtraukimo į ginčijamą sąrašą ir paskesnio sprendimo dėl asmens ar subjekto palikimo tame sąrašė.
- 41 Toliau konstatuotina, kad Bendrojo Teismo pasirinktas Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio aiškinimas paremtas – bent jau implicitiškai – prielaida, kad kompetentingos nacionalinės institucijos reguliariai priima sprendimus, kuriais gali būti grindžiamos peržiūros, Tarybai priklausančios atlikti pagal Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio 6 dalį, arba kad Taryba turi galimybę prireikus paprašyti šių institucijų tokius sprendimus priimti.
- 42 Vis dėlto pagrindo tokiai prielaidai Sąjungos teisėje nėra.
- 43 Šiuo klausimu reikia patikslinti, kad, pirma, aplinkybė, jog valstybės narės praneša Tarybai apie jų kompetentingų institucijų priimtus sprendimus ir jai juos perduoda, nereiškia, kad šios institucijos privalo reguliariai ar bent jau prireikus priimti sprendimus, kuriais galėtų būti grindžiamos šios peržiūros.
- 44 Antra, kadangi Bendraja pozicija 2001/931 įvestame ribojamųjų priemonių sistemos reguliavime nėra jokio specialaus pagrindo, ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas lojalus bendradarbiavimo principas nesuteikia Tarybai teisės įpareigoti valstybių narių kompetentingas institucijas prireikus priimti nacionalinius sprendimus, kuriais galėtų būti grindžiamos peržiūros, priklausančios Tarybai atlikti pagal šios bendrosios pozicijos 1 straipsnio 6 dalį.
- 45 Atvirkščiai, pažymėtina, kad ši sistema nenumato mechanizmo, kuris leistų Tarybai prireikus disponuoti nacionaliniais sprendimais, priimtais po pirminio atitinkamo asmens ar subjekto įtraukimo į ginčijamą sąrašą, kad būtų galima atlikti peržiūras, kurias jai priklauso atlikti pagal minėtos bendrosios pozicijos 1 straipsnio 6 dalį ir per kurias ji privalo patikrinti, ar tebeegzistuoja pavojus, kad tas asmuo ar subjektas dalyvaus teroristinėje veikloje. Nesant tokio mechanizmo, negali būti laikoma, kad pagal šią sistemą iš Tarybos reikalaujama atlikti peržiūras tik remiantis tokiais nacionaliniais sprendimais, antraip būtų netinkamai suvaržomos Tarybos šiuo tikslu turimos priemonės.
- 46 Galiausiai konstatuotina, kad, priešingai, nei Bendrasis Teismas manė, be kita ko, skundžiamo sprendimo 110 punkte, jo pateikto Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnio aiškinimo nepateisina ir būtinybė apsaugoti atitinkamus asmenis ar subjektus.

- 47 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kiek tai susiję su pirminiu įtraukimu į ginčijamą sąrašą, atitinkamas asmuo ar subjektas yra apsaugotas, be kita ko, tuo, kad turi galimybę nacionaliniuose teismuose ginčyti nacionalinius sprendimus, kuriais buvo pagrįstas šis įtraukimas, o Sąjungos teismuose – patį įtraukimo faktą.
- 48 Kalbant apie paskesnius sprendimus dėl lėšų iššaldymo, pasakytina, kad atitinkamas asmuo ar subjektas apsaugotas, be kita ko, dėl to, kad turi galimybę kreiptis į Sąjungos teismą. Jis visų pirma turi patikrinti, ar paisyta SESV 296 straipsnyje numatytos pareigos motyvuoti, taigi, ar nurodyti motyvai yra pakankamai tikslūs ir konkretūs, taip pat, ar šie motyvai pagrįsti (pagal analogiją žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 118 ir 119 punktus ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 64 punktą).
- 49 Atsižvelgiant į tai, reikia patikslinti, kad atitinkamas asmuo ar subjektas, pareikšdami ieškinį dėl jų palikimo ginčijamame sąraše, gali ginčyti visus duomenis, kuriais Taryba remiasi siekdama įrodyti tebeegzistuojantį pavojų, kad jie gali dalyvauti teroristinėje veikloje, neatsižvelgiant į tai, ar šie duomenys gauti iš kompetentingos institucijos priimto nacionalinio sprendimo, ar kito šaltinio. Kilus ginčui, Taryba turi patvirtinti ginčijamų faktų pagrįstumą, o Sąjungos teismas – patikrinti jų turinio teisingumą (pagal analogiją žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121 ir 124 punktus ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 66 ir 69 punktus).
- 50 Vadinas, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad Taryba pažeidė Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnį, nes ginčijamų aktų motyvų pareiškimuose rėmėsi ne iš kompetentingų institucijų nacionalinių sprendimų, o iš kitų šaltinių gautais duomenimis.
- 51 Antra, dėl Bendrojo Teismo konstatuoto pareigos motyvuoti pažeidimo primintina, kad Bendrojo Teismo vertinimui, ar motyvai yra pakankami, taikoma Teisingumo Teismo kontrolė nagrinėjant apeliacinį skundą (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 140 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 52 Šiuo atveju visų pirma iš skundžiamo sprendimo 141 punkto matyti, kad, siekdamas konstatuoti pareigos motyvuoti pažeidimą, Bendrasis Teismas rėmėsi tik tuo, kad ginčijamų aktų motyvų pareiškimuose pateiktuose teroro aktų, kuriuos *Hamas* tariamai yra įvykdžiusi nuo 2005 m., sąrašuose nebuvo nuorodos į kompetentingų institucijų priimtus nacionalinius sprendimus. Taigi Bendrojo Teismo konstatuota išvada, kad buvo pažeista pareiga motyvuoti, yra tiesioginė pasekmė, kylanti iš konstatuotos išvados, kad buvo pažeistas Bendrosios pozicijos 2001/931 1 straipsnis, o ši išvada buvo pripažinta teisiškai klaidinga.
- 53 Tai reiškia, kad teisės klaida, kurią Bendrasis Teismas padarė aiškindamas šį 1 straipsnį, lemia, kad ir jo išvada dėl Tarybos pažeistos pareigos motyvuoti taip pat yra teisiškai klaidinga.
- 54 Kadangi pirmojo apeliacinio skundo pagrindo pirmai daliai reikia pritarti, tuo remiantis turi būti panaikintas visas skundžiamas sprendimas ir nereikia priimti sprendimo dėl antrojo ir trečiojo apeliacinio skundo pagrindų.

Dėl bylinėjimosi Bendrajame Teisme išlaidų

- 55 Remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirma pastraipa, jeigu Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą, jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jeigu toje bylos stadijoje tai galima padaryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

56 Kadangi Bendrasis Teismas pareiškė nuomonę tik dėl ketvirtojo ir šeštojo *Hamas* prašymo panaikinti nuo 2011 m. liepos mėn. iki 2014 m. liepos mėn. Tarybos priimtus aktus pagrindų, o kituose Bendrajame Teisme pareikštuose pagrinduose iš dalies keliami faktų vertinimo klausimai, Teisingumo Teismas mano, kad šioje bylos stadijoje negali priimti sprendimo, o bylą reikia grąžinti Bendrajam Teismui ir atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Panaikinti 2014 m. gruodžio 17 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Hamas / Taryba* (T-400/10, EU:T:2014:1095).
2. Grąžinti bylą Europos Sąjungos Bendrajam Teismui.
3. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

Parašai.